

Mødet den 7. Marts 1918. (For lukkede Døre).

Fraværende: N. Joh. Laursen.

1. (J. Nr. 10—1917). **Valg af 2 Medlemmer til Sporvejsselskabets Bestyrelse.**

Sagen udsattes.

2. (J. Nr. 617—1917). Indstilling fra Brolægningsudvalget angaaende **Licitationstilbud paa Arbejder og Leverancer til Brolægningsvæsenet i 1918—19:**

Alt Kørselsarbejde i 1., 2. og 3. Distrikt:
Chr. Jensen, Nørrebrogade 32.

Alt Kørselsarbejde i 4., 5., 6. og 7. Distrikt: Jens Andersen, Fredericiagade 20.

Nyt Brolægningsarbejde: S. P. Pedersen, Faaborggade 18.

Nyt Chausseringsarbejde: Samme.

Reparation af Brolægningsarbejde:
A. K. Thingskov & J. Christensen.

Kloakarbejde: J. C. Halvorsen, Dannebrogsgade 22.

Brolægning efter Rendegravninger:
S. P. Pedersen.

Murerarbejde: M. Pedersen, Frederiksbjerg Torv 7.

Smedearbejde: M. H. Jæger, Mejlgade.

Tjærebetonarbejde: Niels Jensen, Thunøgade 1 D.

Levering af glasserede Lerrør: L. Hammerich.

Levering af Cementrør: A. Thomsen, J. C. Halvorsen.

Levering af Cement: L. Hammerich m. fl.
Jernstøberarbejde: Fr. Winsløw.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 616—1917). Indstilling fra Brolægningsudvalget angaaende **Licitationsstilbud paa Levering af Stenmaterialier i 1918—19:**

Kantsten I: Købmand Einer Nielsen, Aarhus.

Brosten I: Oscar Ohlson, Malmø, og Skandinavisk Granit-Aktiebolag.

Chaussebrosten: Oscar Ohlson, Malmø, og eventuelt Einer Nielsen, Aarhus.

Søsten: Aarhus Stenfiskere.

Skærver: J. Fast, Aarhus.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 597—1917). Indstilling fra Skoleudvalget angaaende **Bortgivelse af Chr. IX's Jubelaarslegat.**

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 67—1917). **Ændringer i Tillægsligningen for 1917.**

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 620—1917). Beretning fra Brolægningsudvalget angaaende **Undersøgelser af Køkkenaffaldet**, saalydende:

»Efter Byraadets Anmodning har Udvalget undersøgt, om det var muligt at nyttiggøre det her i Byen producerede Køkkenaffald og skal herved forelægge Byraadet Resultatet af disse Undersøgelser:

For at danne sig et Skøn over, hvor store Kvantiteter Køkkenaffald, der kan regnes med, er der opstillet Affaldsspande i de paa Bilag

1 opførte Ejendomme, efter at der forud var truffet Aftale om, at Beboerne vilde skille Køkkenaffaldet fra deres øvrige Affald og tømme det ud i Affaldsspandene.

Af det paa Bilag 1 anførte vil ses, at man vil kunne paaregne, at der her i Byen produceres mindst ca. 67 Gram Affald pr. Individ pr. Døgn (i Malmø 75 Gram Køkkenaffald pr. Individ pr. Døgn). Affaldet bestaar hovedsagentlig af Grøntsager, overvejende af Kartoffelskræller.

Regner man, at man modtager Køkkenaffaldet fra 60000 Individer, vil den daglige Affaldsmængde blive..... ca. 4000 kg, som vil indtage et Rumfang af..... ca. 8 m³

Affaldet kan formentlig tænkes anvendt til Svinefoder, idet Kommunen

A. enten kan afhænde Affaldet,

B. eller selv benytte Affaldet til Svineopdrætning.

Hvilken af de to Fremgangsmaader man end benytter, maa Affaldet indsamles ved Kommunens Foranstaltning. Kommunens Beboere bør opfordres til at frasortere alt Køkkenaffald og henbringe det til en af de i Gaardene opstillede Affaldsbeholdere, som særlig forbeholdes Køkkenaffald. Udvalget har ved Forhandling med Sundhedskommissionens Formand faaet en Udtalelse om, at Kommissionen intet havde mod dette Arrangement at erindre. Men Udvalget vil dog henstille til Byraadet — saafremt Sagen ellers maatte finde Raadets Tilslutning — at udvirke, at denne Ordning fastslaas som et Tillæg til Sundhedsvedtægten, hvorved det gøres Kommunens Beboere til Pligt at behandle Køkkenaffaldet som ovenfor nævnt.

Dernæst skal Affaldet afhentes og føres til det Sted, hvor det skal koges, inden det anven-

des til Foder. Der maa herom sluttet Kontrakt med en Entreprenør. Der haves 2 Affaldsvogne til Raadighed à 2,5 m³. Det vil derfor være nødvendigt at sætte 2 Affaldsvogne igang, hvortil maa paaregnes en Udgift af 30 Kr. pr. Dag pr. Vogn, altsaa..... 18000 Kr.

Til Kogningen udfordres et Dampanlæg bestaaende af en Lavtryksdampkedel med 17 m² Ildpaavirkningsflade og 3 Gryder med Dobbeltkappe hver rummende 333 liter. Kogningen kan da udføres i Løbet af 8 Timer med en Betjening af 2 Mand.

Dette Anlæg vil koste:

1 Stk. 17 m ³ Kedel med	
Tilbehør	4000 Kr.
3 Stk: 333 liter Gryder á	
1500	4500 »
Rørledninger (2½ " Rør-	
ledn.)	750 »
	9250 Kr.
Bygning med Skorsten	5500 »
Vandledning (¾ " trukne Rør): 300	
m. à 5,50	1650 »
Uforudsete Udgifter.....	600 »
	Ialt 17000 Kr.

A. Hvis man nu bestemmer sig for det første Alternativ og sælger Affaldet, saa fordres der ikke mere end den ovenfor skizzerede Kogeanstalt, og Driftsudgifterne kan da anslaaes saaledes:

U d g i f t:

Forrentning og Amortisation:

15 % af 10000 Kr.....	1500 Kr.
10 % af 7000 Kr.....	700 »
2 Mand à 1600 Kr.....	3200 »
At overføre...	5400 Kr.

	Overført...	5400 Kr.
Kørsel af Affald.....	18000	»
Brændsel: 65 Tons à 150 Kr.....	9750	»
Forskellige Vedligeholdelser.....	750	»
Uforudsete Udgifter.....	200	»
	Ialt	34000 Kr.

I n d t æ g t:

Salg af 300 $\times$ 4000 kg = 12000 kg
 à 3 Øre 46000 Kr.

Der vil saaledes kunne forventes et
 lille Overskud — stort 2000 »

B. Hvis Kommunen selv vil opdrætte Svin og sælge dem, skal der foruden den ovenfor skizzerede Kogeanstalt tilvejebringes de fornødne Stalde.

Udvalget har haft sin Opmærksomhed henvendt paa den af »Københavns Spritfabrikker« opførte store Kreaturstald ved Otto Rudsgade og havde indledet Forhandlinger med nævnte Selskab om Leje af en Del af Stalden, og man havde Sundhedskommissionens Tilladelse til at installere Svin heroppe. Men Forhandlingerne er afbrudte, da Selskabet nu har meddelt, at det for Tiden ikke turde afstaa Stalden eller nogen Del deraf.

Skal Sagen føres videre, maa Kommunen da selv bygge en Svinestald. Udgiften til en Stald paa 120 Svin vil blive ... ca. 17000 Kr. Man vil i en Stald af denne Størrelse kunne fede ca. 360 Svin aarlig. Der maa ansættes 2 Mænd til at passe Svinene.

Anlægsudgifterne vil blive følgende:

Kogeanlæg som under Alternativ A 17000 Kr.
 En Svinestald til 120 Svin 17000 »
 Vand, Kloak m. m. 2000 »

Ialt 36000 Kr.

Driftsudgifterne vil blive:

Forrentning og Amortisation:

10000 Kr. med 15 %.	1500 Kr.
26000 Kr. med 10 %.	2600 »
4 Mand à 1600 Kr.....	6400 »
Kørsel af Affald.....	18000 »
Brændsel: 65 Tons à 150	
Kr.	9750 »
Halm og Foder.....	4000 »
Uheld med forskellige Svin	2000 »
Forskellig Vedligeholdelse	1200 »
Uforudsete Udgifter.....	550 »
	46000 Kr.

Indtægten kan anslaaes saaledes:

Salg af 360 Svin à 100 Kr. 36000 Kr.

÷ Køb af 360 Grise à

20 Kr.	7200 »
	28800 Kr.

Salg af 700000 kg Affald

à 3 Øre	21000 »
	49800 Kr.

Overskudet vil i dette Tilfælde blive større end i første Tilfælde, ca. 4000 Kr.

Foretagendets Rentabilitet vil meget afhænge af den Pris, der kan opnaas for Affaldet.

Efter Bekendtgørelser i Bladene er der indkommet 7 Tilbud med Priser varierende mellem 2 Øre og 6 Øre pr. kg. Man har derfor ment, at 3 Øre pr. kg — samme Pris som i Malmø — vilde være en passende Overslagspris. Men bestemmes det, at Sagen skal føres videre, er det Udvalgets Hensigt at bestræbe sig paa at fremskaffe en fast Kundekreds, inden man skrider til Anlæggets Udførelse.

Angaaende Pladsen for Anlæg af et Køkenaffaldskogeri eventuelt med Svinestald skal

bemærkes, at man har tænkt sig Etablissementet anlagt ved Siden af Slagtehusets Destruktionsanstalt, hvor der er mest Udsigt til, at det kan blive liggende i længst Tid. Dog bør mulig Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forespørges herom.

Angaaende den foreliggende Sag har Udvalget søgt Oplysninger følgende Steder.

K ø b e n h a v n: Alt Affald bringes paa Losseplads uden Sortering. Svin holdes ikke.

F r e d e r i k s b e r g: Alt Affald brændes i en Forbrændingsanstalt.

A a r h u s: Alt Affald føres til Losseplads.

O d e n s e: Som i Aarhus.

A a l b o r g: Affald fra Kommunens Hospitalet, Alderdomshjem, Fattiggaard anvendes til Foder for ca. 50 Svin i en kommunal Svinstald efter først at være kogt paa Hospitalet, hvortil det henføres af Brandvæsenets Køretøj, og derefter transporteres til Svinegaarden, som ligger tæt ved Tuberkulosehospitalet.

Det første Aar (1915—16) gav Foretagendet et lille Underskud. I 1916—17 har Overskudet været ca. 3000 Kr.

Alt Affald fra private Huse føres til Losseplads og bruges til Opfyldning.

M a l m ø: Alt Køkkenaffald sorteres fra — i Henhold til nyt Tillæg til Sundhedsvedtægten og henbringes til en særlig i Gaarden anbragt Beholder, som sælges af Kommunen til Grundejerne. En 10-liter Beholder koster 4.50 Kr., en 25-liter koster 9 Kr.

Ved Kommunens Renovationsvogne — hele Renholdningsvæsenet er under kommunal Drift — afhentes Affaldet og føres til et nyt anlagt Kogeri, som er installeret i en af Renholdnings-

væsenets Bygninger. Udgiften herved har været ca. 12000 Kr. Anlægget har kun været i Drift siden 15. Januar, hvorfor der ikke kan siges noget om dets Rentabilitet. Det kogte Affald sælges til Omegnens Landmænd for en Pris af 3 Øre pr. kg.

Der produceres en Affaldsmængde af 75 gr. pr. Døgn pr. Individ — ca. 6000 kg Affald pr. Døgn. Affaldet afhentes hver anden Dag. 3 Vogne er beskæftigede hermed.

Idet Udvalget hermed fremsender Sagen til Byraadets Afgørelse, skal man udtale, at Udvalget er af den Anskuelse, at Sagen mulig kan blive fordelagtig for Kommunen samtidig med, at der drages Nytte af Affaldets betydelige Næringsværdi.

Skulde Byraadet være enig heri, foreslaas

- 1) At man arbejder videre paa at skaffe sig en Kundekreds.
- 2) At der erholdes Approbation paa et Tillæg til Sundhedsvedtægten, hvorved Sortering af Køkkenaffald og dets Henbringelse til særlig Beholder i Ejendommens Gaard paabydes.
- 3) At de til Kogeriets Anlæg og Drift fornødne Midler bevilges, naar der foreligger et gunstigt Resultat vedrørende Afsætningsforholdene for det kogte Affald.«

Brøndum forelagde Indstillingen.

Den begærede Bemyndigelse meddeltes.

7. (J. Nr. 629—1917). Indstilling fra Lønudvalget angaaende **Lønforhøjelse for Ingeniørassistenterne hos Stadsingeniøren.**

Møller oplyste, at Ingeniørassistenterne havde søgt om at komme op i 5. Lønklasse med samme Anciennitet, som de havde nu. Men ved det ny Regulativ i 1916 var de godt tilfreds med

den nuværende Ordning. Udvalget havde derfor ikke ment at kunne imødekomme Andragendet, men derimod foreslaaet, at Ancienniteten fra 1. April 1918 fastsættes saaledes, at Assistenterne Frederiksen og Rosenstand faar Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1903 med en Løn af 3400 Kr., og Assistenterne Nielsen og Fejlberg Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1906 med en Løn af 3200 Kr.

Bech vilde gerne gøre den Bemærkning, at Aarhus Kommune stod meget lavt med Hensyn til Lønning af Ingeniørerne, og det var en Fare, for det var af stor Betydning for Byen at have den bedst mulige Hjælp. Taleren vilde derfor henstille, hvis Sagen kom frem paa en anden Maade, at overveje, om Aarhus Kommune ikke her stod for lavt.

Møller havde talt med en af Assistenterne og faaet det Indtryk, at de var tilfreds med denne Ordning i Øjeblikket under Hensyn til den store Inødekommenhed, der var vist dem i 1916.

Jakob Jensen bemærkede til Bech, at disse Mennesker blev ikke dygtigere, fordi de fik et Lønningstillæg.

Bech svarede hertil, at det kunde have Betydning i Fremtiden.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 375—1917). Indstilling fra Lønudvalget angaaende **Lønforhøjelse for Assistent J. Hansen paa Skoledirektørens Kontor.**

Udvalget indstillede, at Assistent J. Hansen fra 1. April 1918 ansættes i 7. Lønklasse med Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1918 og en Løn af 2000 Kr.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 623—1917). Indstilling fra Lønudvalget angaaende **Lønforhøjelse for Assistent A. Hansen paa Kommunehospitalets Kontor.**

Udvalget kunde ikke anbefale Andragendet under Hensyn til, at Assistent A. Hansen fik 11 Aars Anciennitet ved sin Ansættelse i 1915.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 628—1917). Indstilling fra Lønudvalget angaaende **Lønforhøjelse for Assisterne Elbroe og Wraae i Kommunebogholderiet.**

Udvalget indstillede, at Assistent Elbroe fra 1. April 1918 rykker op til Assistent af 1. Klasse med Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1913, og Assistent Wraae faar sin Anciennitet forhøjet med 3 Aar til $\frac{1}{4}$ 1905.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 625, 627 og 626—1917). Indstilling fra Lønudvalget angaaende **Lønforhøjelse for Assisterne Mogensen, Houlberg og Koss under Belysningsvæsenet.**

Udvalget foreslog fra 1. April 1918:

Mogensen: 7. Lønklasse, Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1918, Houlberg: 11. Lønklasse, Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1906, Koss: 11. Lønklasse, Anciennitet fra $\frac{1}{4}$ 1909.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 467—1917). Indstilling fra Budgetudvalget angaaende **Forhøjelse af Betalingen til de visiterende Læger, saalydende:**

»Udvalget indstiller efter Forhandling med de paagældende Læger, at der tillægges hver af de følgende 3 Læger: Gliemann, Charles Jørgensen og Fru Køster Godtgørelse for Visitationslokale til Beløb af 400 Kr. aarlig for hver, og at den første Konsultation beregnes til 4 Kr., de følgende som hidtil til 1 Kr. — Til denne Ordning vil Lægerne være bundne i 3 Aar.«

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 572—1917). Meddelelse fra Amtsskole-raadet om **Bevilling af fri Vikar** for afdøde Lærerinde Fru N. Christensen.

Toges til Efterretning.

14. (J. Nr. 571—1917). Meddelelse fra Amtsskole-
raadet om **Bevilling af fri Vikar** for Lærerinde
Frk. A. Larsen.

Toges til Efterretning. •

15. (J. Nr. 618—1917). Andragende fra **Lærerinde
Frk. D. Nielsen om Afsked** fra 1. Maj 1918.

Anbefaledes.

16. (J. Nr. 590—1917). Indstilling fra Lønudvalget
om **Dyrtidstillæg til Retsvidnerne**.

Da det var oplyst, at Kommunen alene lønner
Retsvidnerne, foreslog Udvalget, at de ligesom i
Fjor faar tilstaaet et Dyrtidstillæg paa 200 Kr.
i Stedet for de tidligere bevilgede 100 Kr.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 17²³—1917). Andragende fra Skomager A.
Svendsen om **Eftergivelse af Fattighjælp**.

Udvalget oplyste, at Andrageren ikke var be-
rettiget til Eftergivelse, da han havde været straf-
fet og ikke faaet Æresoprejsning.

Kunde ikke bevilges.

18. (J. Nr. 17²¹—1917). Andragende fra Arbejdsmand
Rs. Nielsen om **Eftergivelse af Fattighjælp**.

Udvalget kunde ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

19. (J. Nr. 17²⁶—1917). Andragende fra Arbejdsmand
J. P. Andersen om **Eftergivelse af Fattighjælp**.

Andrageren var ikke berettiget til Eftergivelse,
da han havde været straffet og ikke faaet Æres-
oprejsning.

Kunde ikke bevilges.

20. Udenfor Dagsordenen foreslog Møller, at Byen
skulde købe Ejendommen Mejlgade 4, som var
tilbudt Byen for 56000 Kr.

Jakob Jensen anbefalede Købet.

Det vedtoges at bemyndige Udvalget for Byens
Udvidelse og Bebyggelse til at købe Ejendommen
Mejlgade 4 for en Sum af indtil 56000 Kr.

21. Ligeledes udenfor Dagsordenen foreslog Møller at give et Gratiale paa 1000 Kr. til Skatteinspektøren, Kontorchefen ved Belysningsvæsenet og Kommunebogholderen, samt 500 Kr. til Stadsgartneren, begrundet paa det stærkt forøgede Arbejde, som især disse havde haft i de sidste Aar.

Efter en længere Forhandling forlangte Jakob Jensen Sagen udsat.

Sagen udsattes.
